This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीगणेशायनमः॥पितृवचनमवश्यमेवपाल्यंजगतिजनानितिशा॥शतुवंती॥गूतमति
करुणारसार्द्रचित्तंरघुपतिमेकमुपास्महेसदाहं॥१॥राधिकाविनोदाख्यका
व्यविकृर्षनिर्विघ्नेनप्रारिप्सितसमाप्तिकामोरामचंद्रः कविपरमेश्वररूपमं
गलमाचरति॥वनमालीइति॥ ॥वनमालाआपादलंबिनीमालातद्वावि
स्तुः आपादलंबिनीमालावनमाली॥तविदुर्बुधाः पुनर्वनमालीबलिध्वंसि
कंसारातिरधोक्षजऊद्ध्यमरः॥नोस्माद्ग्रंथकर्तृनश्चाहत्वान्रवाअवतु
रक्षतुकिदृशः मालीनः मालक्ष्मीमालक्ष्म्यांचमायायांचेत्येकाक्षरः दर्प
णारूत्बहृदिलग्नायस्मिन्सः यद्वा॥मायांलीनोलोकपरंपरयोकामाधुसा
धनेनतदासक्तइत्यर्थः॥ऐतादृशः पुनः कीदृशः मालीनः मायीमायायां

Acc. No. ~~122~~ 1689
Title - राधिका विनोद
Author - रामचन्द्र
Date - ?
Sub - Poetry
folio - 11 (first two folias missing)
Xerox - 22.

Checked 2012

KKSU LIBRARY RAMTEK 441 106 M-1689 Dist. Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अलिनः निरंजनानिराकारं त्वादसक्तः ॥ मायां लक्ष्म्यां अलिनः स्वाकुलीनासक्त
नोऽसक्तः ॥ एकोदासीनत्वात् पुनः कीदृशः मीशोनीअली तेवर्जीतितेयदुगोपाद
यास्तेषाई इनः स्वामी ॥ इनः स्त्र्ये प्रभोराज्ञी मगांकेक्षत्रियेनृपेइतिविश्वः ॥
यद्वामालीतेशोभतीतेमाऽलीमालीनइंडादयस्तेषामीनः स्वामिईश्वरोपी
श्वरइत्यर्थः ॥ पुनः कीदृशः मालीनः मालापुष्पस्त्रकूस्वास्यास्तीतिमाली
॥३॥ सुदामातस्यइनः स्वामीदरिद्रभंजनत्वाद्वा ॥ यद्वामेशिवेअलिनः तद्भनि
नत्वाद्वा ॥ यद्वामवेधासवववआलिकमालोन्दुशागिलाद्रूगोपर्यंतस्यइ ॥२॥
नः स्वामीवः ॥ शिवश्चंइमावेधाविस्समरः पुनः कीदृशः घनमालीघनश्यामा
माइत्यर्थः ॥ पुनः कीदृशः बलमालीबलभद्रे मालतेइतिबलेमाली ॥ प

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रसामर्थ्यवान् पुनः कीदृशः बली माला पुष्पस्रक् यस्यास्तीति पुष्पस्त्र कृ
वानित्यर्थः ॥ यद्वा मालीति अपदच्छेदः की अली अलति सर्वं प्राप्नोति इति अति
परमात्मस्वरूपेण सर्वांतरव्यापीत्यर्थः ॥ विश्वव्यापीत्यर्थः ॥ अथ दशावता
रमारभ्यते ॥ वनजो वनजोरवर्वस्त्रीरामीसदयादयौ कुर्वंतु ॥ तवकल्या
णमवताइहरेर्दश अवतारादशैते ते कल्लस्तभगवान् स्वयं वनमाली
वनजलेमालते शो भतेइति वनमाली वनसलिल कानननयाइति विश्वः ॥
मत्स्यरूपविष्णुः ॥ नः अवतु ॥ कीदृशः बलमाली बलेन शरीरवास्तुरोन्मूल
नेकरणबलेन मालते पुनः वनमाली कूर्मस्वरूपी विष्णुः ॥ अस्माकं अवतु ॥
कीदृशः बलमाली सकलभ्रमरणनिष्पंदफणामंडलानं तो द्धरनकरणेन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मालते
बलमाली॥पुनः कीदृशः वनमालीवने अरण्ये मालते इतिवनमाली वराहरू
पीविष्णुः नः अस्माकं कीदृशः बलसागरनिमग्नमहीमंडलोद्धरणकरणेन
बलेनमापुनः कीदृशः अघमाली अइवरुइइवघनर्यथातथामालते अघन
माली॥पुनः कीदृशः अप्पनंक्रखंमाली॥वामनरूपीविष्णुः॥नोवतुकीदृशः
बलमाली॥बलिछलकरणेनबलेनमाली॥पुनः कीदृशः वनमालीनिरुद्धस्य
॥४॥ र्यानि यानी र्थार्थवनेपरिभ्रमनज्ञामदग्न्यरूपीविष्णुः नः अवरक्षतु॥कीदृ
शः बलमाली॥सकलक्षत्रीयोत्पाटनकरणेनबलमाली॥पुनः कीदृशः व ॥४॥
नमालीदंडकारण्ये शोभीरामरूपीविष्णुः नः अवतुघनमालीघनश्यो
म४ पुनः कीदृशः बलमालीपोलस्त्याघछेदकरणेन बलेनमाली॥बलमाली

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

बलइतिनामपदेनबलतेशोनतेबलमालीबलभद्ररूपोविष्णुः नः अवतु।।पुनः
कीदृशः।।बलमालीकालिं।दीपकर्षेण बल माली वाघन माली शारदबुदं गोरः।।
पुनः कीदृशः अवनमाली अवनेनरक्षणेन माबुद्धरूपाविष्णुः।। नः अस्माकं
कीदृशः बलमाली प्राण्यहिंसादिकरणेन बलेन।। पुनः कीदृशः बलमाली
बलेनम्लेंछोछेदनेन करणेनबलेन माली।। कल्किरूपोविष्णुः नः वेजेतु।।
अथसंमोहन काममंत्रोद्धारणपक्षमाह।। संमोहनं काम मंत्रमपरूपोहिरिनो
अवतुमंत्रमयचं विशिनष्टि मालिनः मा शक्तिः सामान्यीस्वरास्तेषुआलि
नः ककरः स्वाक्षछेतेत्वनैवोच्चार्यमाण त्वात्।। प्रथमस्यांगकारणा नावाह।।
इतिन्याये।।ककारयार्थः तथाच ककारास्मकुइस्यर्थः घनमाली घनामाय

5

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्य स घनम : इंड : स्तस्य इदं बीजं घन : मत्स नदलती ति घनमालीतशावलकारात्म
क इत्सर्थः ॥ मालिन : माया : इदं मे तस्मिंन् इकारे आम : पुनः मालिन्यः मह्व नंड : अलिनो य
स्मिन्नसो तदुकं स्त्रार दातिलके ब्रह्मानम्यां समासीन : शांतिं बिंदु । वं वि त्रषित : बीजं
मनोभव षष्ठ शेतं जगत्त्रीत यमोहनं ॥ १ ॥ विधुरेति । विधु : सुहृद्विधु : द्विष्णु : स : सुहृ
त्प्रियायस्याः राधिका विधुश्चंद्रमसि विष्णो विधु : कर्पूर का मयोइ ति विश्व : ॥ आलिंस खी
॥५॥ प्रतिइडिता : स्तुसा : सुगिर : अंकिरत्न ॥ उवाचे त्यर्थ : पुन : कीदृशा : विधुसुहृद्विर ॥५॥
हानलपीडिता विधु : विष्णु : स एव सुहृत्प्रियस्तस्य विरहस्तेन पीडिता पुन : कीदृशा :
विधुसुहृत्तरला विधु : चंद्रस्तस्य सुहृन्मम थासए वडवानल : अग्निमयस्तेन तर
लाचंचला तरलं चंचलं चैव पारिप्लव परिप्लव इत्यमर : ॥ यद्वा विधुः पुन : कर्पूरस्तस्य सुहृत्स

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मस्तारल्लोऽशरमध्यमागि।।यस्याः तरलःस्यांन्मध्यगोमणीरितीविश्वः।।का
मज्वरानितेजस्कमुन्का इस्यर्थः।।पुनः कीदृशा आह कीदृशैः करोस्तिमिरा
करैस्तिमिरस्य उनकरैरकूर्तकैः अनलाईडिपीता अनिलोमलयानिल
स्तेनपीडितापुनः कीदृशाः मेविधुसुहृहृदनाविधुश्चरस्तस्यसुहृत्समं
वदनंयस्याः विरहसयिचाचंद्रस्मप्रसकुपमेवयद्धा हाकर्पूरपाडुवदना
पुनः कीदृशाः द्रुडितास्कत्याय द्यापीडितारवंडिता।। ।।२।। उदयतेति।।
हृसारविशशिर्चद्रः उदयतेचपरकरैरिमाहुसावर्त्तमानादिशयेदेतप्रा
न्योतिकृपयाइत्यार्थः।। कृपयत्वेहेतु यद्भातिनिरआसमृतोहाकिरंति
हिसीतितिमिराकरैस्तान्ज्ञातधौतनाशकैस्यर्थः।। चपरैरकरैर्मेदि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ॐ

यतेपीडयतीत्यर्थः॥ दपनोदानगतिषुहिंसादनेषु भौवादिकः॥ पीडनत्वात्
मारुकी दृशो: करैरकरैरकंडुःखंरातिददातिडुःखदेरित्यर्थः॥ यद्वा कंजलं
रांतिस्विकुर्वतिइति करानन्वसकरैःखैः इत्यर्थः॥ अतः स्वयंरमारमं
लक्ष्मीकांतं प्रतिचरगछसः रमोसक्तोस्ति अतः सोनागमिष्यति की
दृशंरमारमं कलकोमललोललोचनंकुप्यतेत्त्वल्लोलैलोलुर्वलानाः
॥६॥ तेलोलकमलैसरोजैभूगोवासइवकोमलैमनोहरैलोललेचंचलेलो ॥६॥
चनेयस्य: कोमलकोमललोललोचनंयद्वापुनः कीदृशः शशिओं
कमलकः ओंकओंकैसएवमयोयस्मिन्तदकमलकंमहद्युतिस्य
सएवसक्षेकी दृशंतिरमारलक्ष्म्याक्रीडितयद्वावमांदिशांअंसींअवस्थी

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दयतेप्रापयतिपुनः कीदृशीं तरिमारम्लक्ष्मीरमयद्याकीदृशीशशिकलंकः
केमुखेमलकः डुः सुखदइत्यर्थः ॥ ॥३॥ कुमुदेति ॥ हेसखिहिमकरबिंदुमीं
अनुउद्दिश्य अहिमतोउत्सलतीतनुतेतहियत्तनतद्॥ विधोसदृशीकुळपरंपरागा
तंकी ॥ पुनः कीदृशींमौनतांमतींमान्यांपुनः कीदृशीसंज्ञानादज्ञानेज्ञातरित्रि
ष्ठित्यमरः ॥ पुनः कीदृशः हिमकरः अंबधुः अपांअबंधुः अंबधुः कुपः तराति
प्रान्पोतिर्व्यंबंधुरः शीतलः पुंस्यधुः प्रहिकूपइत्यमरः ॥ पुनः कीदृशः कुमुदबं
धरबंधुः कुमुदानांबधुरः प्रियः बंधुः सुबंधुरित्यर्थः ५॥ पुनः कीदृशः अत
नुतेतनुतेततः अतनुतमिरुत्वइतः प्रास्यअतएवनुतीस्तोत्रत्वमितः सएवे
तिततः यद्वा अइतिपदच्छेदः हिमकरः शीतहस्तः अः विष्णुमामुद्दिश्याविधोः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सदृशीसमानामहीिमतपरितापत्वंतनोति॥पुनः कीदृशः अः कोषधिव्यांमुदहवेधिये
षीकुमुदः कुमुदाजनानांजवंधवः सोक्षरनायेदोस्तानररातिगच्छातितीकुमुदबंधु
रःदुष्टंरुनासचासोबंधुरबंधुः शिष्टसुहृदित्यर्थः॥ ॥८॥पुनः प्रकारांतरेणचंद्रंनि
दयति॥ ॥कमलिनीति॥हेआलिचंद्रमोकमलिनींअनयोयिनयोः नयनयोःन
नयस्त्रिनापश्यसिकीदृशींजलिनोलतासुविचलतांलिनींविधुतांसक्तांपुनः
कीदृशांलताभुमींलताश्रेष्ठांपुनः कीदृशांविधुभानुभिश्चंद्ररश्मिभिर्विध्वस्तमात्य
॥८॥ककांतिंमध्याकेचित्सुसीकिरस्पष्टोकास्यश्चिन्नरोषितभर्तृकांसर्जति॥यद्वामा ॥७॥
लिनकृष्णगोपीविहारत्वादित्यर्थः॥अलिनाकृष्णेनविधुतांनुतांभृंगीगोपिश्रे
ष्ठांतन्तुत्वाल्लतासाम्यंविधुःभानुभिर्विधुभाडुरवीकृतांमानपश्यति॥अतो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कृष्णा न पनार्थं गच्छे सर्थः ॥५॥ पुनः स्यं तरेण चंद्रं निंदयति ॥ ॥ हे सखि विधुनेंदुना विधु
तामुकुलिता कजन्मनाः ॥ ए ववाली कुले शिलिमुखवृंदे सरसासरसारसैः सरसंसवि
विलासमार सनिषड्भ्रकुर्वति ते सारसाः ते च ते सारससाः हंसाः च तैश्च धुतायुक्ताः तएवा
तिविनाविभिः पक्षिभिः या कांतिस्तास्याभ्यतिक्रांता ते एव विभागा कांतिर विभाकृष्णकांति
सदृशी विनमदुच्छ्रसुरभी विनमंति अब्जमुखानि यस्यासा तएव विमुखी पराङ्मुखी स्थि
ता सरसीन विनाति एतादृशीदृष्ट्वा दुःखातिशयं प्राप्यामि अतो कृष्णमानय ॥६॥ पुनः
न्यं म्यं गयतरेण चंद्रं निंदयति ॥ ॥ कुमुदिनीति ॥ सखी कुमुदिनीदयितं चंद्रः अक्रूरैः अवं
दुःखकारीति ददाति ते अक्रूराः ते दुःखदै इत्यर्थः निजकरैः स्वकीरणैः दयितोन्नतां दयीतेन
नतोउन्नता स्वामीश्च विरहिणीभिस्यर्थः ॥ स्फुटं अत्यर्थं यथा तथा दहति तापयति पीडयतीत्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्थः॥ अत्र दृष्टांतमाह॥ कुतयतः करणात्॥ असौ चंद्रः विकचपुष्करिणी प्रफुल्लपद्मिनी सेवत्तरुहारिणीदृक्कुकांतातस्याः विपदे विपत्तये एकपदे तत्क्षणं लक्षणमात्रं अन्नवह्र ज्ञानः॥७॥ ॥विधुरेति॥ धुरिप्रथमतः॥ विधुरितावरहिण्यता प्रसिद्धा वनिता दहन्तापन्न अ यं विधुविष्यति विरहिणीमिति विधुः चंद्रः जनितः जन्मतः अंकनच्छलमिजनितः स्तुं कुतः॥ नरुन्या हृदय आसंकारेंने चात्रातिक्षतमिति भावः किना धुरिताः धुरं स्वरव्यर्चद्रताशाता॥ अत्र दृष्टांतमाह॥ कुतः यत्र्यतः तद्धेतोः॥ क्षिगतेः इत्यर्चंद्रमसि आक्षिगते सति दृक्पद्मि॥ ८॥ ॥ नीरजनिरविपत्तिः स्तयसिक्ताः विमतिः विरुद्धबुद्धिः चंद्रमसि इतिभावः॥ अब्जनीप ॥८॥ द्मिनीनिमलकुमुलितां बभुव सकलं कदृष्टे सति नेत्रोन्मीलनं रविदर्शनं कुर्या दितिभावः॥८॥ ॥मलयपन्नगेति॥ हे आलिवालेतः आगच्छतः कलिं कलिकामधेनुः॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वनानील: वनवायु: मलयस्य पद: क्रांतपर्वताः पद: पर्यंतपर्यंताइत्य
मर:॥ तेषु नगाः वृक्षाः तेषु पन्नगाः सर्पाः तेषां मंडली आलिः तया कवलि
तः पीतः॥ नु चितर्केण छायाचेत्यमरः॥ वृतः अंग आलियत्‌ यतः कारणात्स्वा
मयमुत्क्रांतिं कारयन्‌ अंगमतूअंगानि मंथातीति अंगमन्‌ अंगमर्दथक
अयं वायुः श्रमयी श्च श्रमं प्राप्यं मंदगवंकूस्वशरिरं सयौवनमित्यर्थः॥
॥८॥ अयिरसेति॥ नवनिनवत्वं प्राप्तान वालतनये निपास्तेषां वनिवनं तद्व
ति सकिशलयकदंबयुक्ताइत्यर्थः॥ अत एव अनवनिअरस्तकामस्पीउन
तस्पराइत्यर्थः॥ अलिकुलाक्तिकुलाअलिनांअलिनां कुरुछानं आबविमीत्व
र्थः॥ तोलांतिखिचकुर्वंतिते कोकि किलाः तेषां आलिस्तस्य कुलं ग्रहं यस्यां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कोकिलांसक्तोस्यर्थः॥कुलं कुल्येगणेगेहेदेहे ज्नपवान्चयेसमरः॥अलिकु
लाअलिवृंदासक्ताअतएवअहिमाअहेसर्पस्यमाद्वमायस्याःसर्पवङ्गया
नकाःव्यथकाचेस्यर्थः॥हिमाशितलारसोलवनीसहकारवनंङ्स्याथेंऊीपूअ
हिमांउक्ष्मांतद्विरहमतींमांप्रतिरनीःअग्निस्तंनयति आसक्तोस्तिस्छिविहि
अनलवत्॥तापजननीस्यर्थः॥१०॥ ॥हेआलितहृत्कुलेबकुलपुष्पंदृश्यते॥
पुनःकीशंयरागितसंजतकिंजकूपुनःकीदृशंमधुपरागात्पिबंतितेमधु ॥९॥
परागआवत्एरागपरास्तेहगानपरास्तेचतेअलयश्चतैराकुलंव्याप्तंपुनः
विशादशारदंविगतंशंसुखंयस्याःविशासुखाःअसुखासादशायेवां
तेविशादशाराविरहिणज्नस्तान्आरदतिपीडयतितूशंआरातिसाशारा
तं१

दृशा॥ अवस्थायेषां ते स्थ्यादि सुखभुंज्यानस्तेषां॥ अनलंतापं घातिखंडयति
एवंविधं वियोगिनामसुखदं॥ सुखप्राप्तानां नापरखंडयमिस्यर्थः॥ पुनःकीदृ
शं॥ शशकलंककलंशशकलंकश्चंद्रः तस्य कलाकांतिरिव कांतिर्यस्य तत् चंद्र
सदृशं चंद्रव्यथकमिति भावः॥ पुनःकलंकितं केनवायुना कलंकितं वं पि
तं॥ ११॥ नवमशोकमिति। हे अशोक देशोकं घतिसा शोकदानशोकदा अशो
कदा तस्याः संबोधनं हे अशोकदेदुःखितेत्वं नवं अशोकं अशोनामानं वृक्षं
आश्रय॥ पुनःकीदृशं अशोकं शोकहरितं पुनः सुरक्षितारक्षितालिरतार
तं सुरक्षितया सुगंधितयारक्षिताः अनतल्पासंज्याता पुष्पपरागरेजिताइ
त्यर्थः ते च ते अयश्च तेषां रतं अरतिं सुखं तस्मिन् आरतं आश्रितं भ्रमराणां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सुखे अस्ति अतो ते दुःखं न निष्पतइत्यर्थः॥ पुनः कीदृशं माश्रयं मायाः शोभायाः
आश्रयं स्थानं हे सखि समाश्रयः लक्ष्मीपतिः आगत एवेति अवेहि क इव अ
लिनी अपइव यो था अलिनीपः भ्रमरी की पतिः कमलिनी आगछती यथा स्वं
गःस्य प्रियां मुक्ता पद्मिनी प्रति आगछती तथा हरिः लक्ष्मी मुक्ता त्वां प्रति आग
त एव ज्ञानी हि इत्यर्थः॥ ५२॥ सखि हितेति॥ हे सखि त्वं हि एवं प्रियात्वं असि म
ता असरीमत मदिरायं यस्या सि मता असिवत् तस्पीडाकत्रीत्यर्थः॥ तमता ॥२॥
॥२०॥ सि मान्या सि कुतः यतः त्वां मां नवं अशोक मास्छा॥ कीदृशं अशोकं अ ईर्षा
शोको यस्मादसौ अशोकः तं दर्शनादधिक दुःखमपीत्यर्थः॥ कीदृशीं माम
शोकदो यस्य विलोः शोकदुःखदस्त ति आसेनेत्यर्थः॥ शोकदा तां तत्रस्मा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नेऽरी ब्रजंग छमामामदुःखतः अवरक्षकिमाममीशोभीवित्सुविरहेण क
लुषितां॥ कीदृशीः हरिं इं इ कामञ्जहितेप्राप्नोतिएतस कामुक इत्यर्थः यमक
चादनुस्वारच्युतारींकारः॥ पुनः कीदृशीं मामवैन्नामालक्ष्मीमोब्रस्नातोवा
गीगच्छतिमामवंल्लक्ष्मीं ब्रह्मभ्यामपिसेवितामित्यर्थः॥ पुनः कीदृशीं नवरनी
रनीरदनी दन्तवोनुतनौपोनीरदोमेघः तस्यनीनिरतायाश्रोभागांर
दशीतिप्राप्नोतिचन्नवीबुदंकूयामामित्यर्थः॥१३॥ ॥इतिसखीति॥ कला
नाम्नीसखवाकलयागभीरयागिरा अनवनरायस्यनवयोनरस्ताङ्क्रिन्ता
यपुराणस्तु श्रायविस्तवे इति वक्ष्यमाणीगिरंपठ्यथातथाआदिनतदा
तिस्म कीदृशीगिराकलया केसुखंलातिददाति तयायाप्रियोदंतेनसुख

कारिण्येत्यर्थः॥ पुनः कीदृशाम्मृदुतामृदुतामृदुतामार्दवमम्रदुतां कठोरत्वंताम्यी
दुनोति मृदुतामृदुतामृत्तमृदुतया इतिगदिता उक्ता पुनः अगादिता वावस्यचोतुर्या
हनुक्ते व पुनः यऊनवनरामवरः अपोयस्य वारायः वरायश्चासौ वरश्च स्तु गा
वदुधीवतेम्भ्रष्टायच॥१५॥ ॥मलयजमिति॥ हे कुन्तलेसहचरी प्रियातनो अ
नन्तु श्रीन्हरिमलयजंमलयाचलसंबंधिचंदनंतनुते विस्तारयति लेपनंक
॥११॥ रोतीत्यर्थः॥ पुनः कीदृशः कमलीनी प्रियातनुत्वास्यन्निना दनंतनुते॥ पुनःते ॥११॥
तुनयनादीर्घलोचना अनलदंतापनाचांकेनलदं उशीरतनोतनुवेतदपि
स्वीदृतिउंदुरवंप्राप्नोति चपरंबंधुता अस्मदादिसखिता स्वीदति परिताप
यति॥१६॥ ॥स्तुमुदिता इति॥ हे इवरत्नलक्ष्मीपते अमुदिता मुदहरितास्या

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तोप्यपाइक्षणे अमुदितेमुदराहितेनु कुलिते करोतिसं कोचयपतीत्यर्थः॥क
स्मिन्नसीति हे मधो चैंडखुमुदितेसतिउदधातिसति॥पुनः कीदृशोहिमकरे
मकरे मकराणां मच्छानामिनः प्रभुः श्चंद्रः सोरत्तस्य करः सुखदः स्तस्मिन्ने
सर्वस्यापिसुकरेतस्मात्कदुःखदेत्यर्थः॥पुनः श्कृतिकर्णौमुंऔदितेकरो
तिआच्छादयतीत्यर्थः॥कस्मिन्नसतिपिकरवेकोकिलकुडितेसमुदिते
साति पुनः कीदृशी अवरवा अवतिशब्दं कुर्वाणा॥पुनः इति काहरिणांलांछ
नः श्चंद्रःसलांछनेयस्यसशिवः सलांछनो चक्रयस्पासशिवशिवेतिजप
तीत्यर्थः॥१६॥ ॥नसहतेति॥हे अयोगहृह अयःलोहः गच्छतितत्वंगच्छति
हृदयंयस्यहे कठिणचित्तं हे वियोगगरुडास्हेदसहहे शातते सरवी प्रियातव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वियोगं नस्सहते अतिदुखितत्वाद्वीप्सार्थत्वं अतः सपदिता मिथुनामन्नसिवर्त्त
मानानां तरुणीकं रुतुस्यजतुच॥ पुनः कीदृशी हरिणी प्रियाकुंजमार्गराधिका
नवमार्गकिरतुपश्चात्करोतुचपरं वनन्तुतनंनवनी विडंवसनयथिस्वंग
गिंकिरतुक्षिपतु॥१७॥ ॥अथेति॥ हरिस्तयाकलयासहशुभ्रराधिका आग
त॥ पुनः कीदृशः कल्याकल्याकं सुखंलातिप्राप्नोति हृष्टचित्ता॥ पुनः कीदृ
॥१२॥ शः हरिः वनजानिकमलानितेषां दामसमूहः॥ तस्माज्जातदाममालार तरु॥१२॥
माज्जाता कौप्योतिः स्वाविद्यतेयस्यसतथोक्तः सा प्रियातं वीक्ष्य अतीवमु
दं आगाद्प्राप आगतं विष्णु आलोक्य दृष्ट्वा नंदि त्यर्थ॥ पुनः कीदृशं आग
तं अगः गोवर्द्धनः अतोयेनतं पुनः अतीवं अनौध्यस्य॥ पुनः दृशौस्थितं॥१८॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥रामार्यप्रति॥ अदः राधिकाहृदयशोकद राधिकया हृदयं तस्य शोकः तं
घतिखंडयतीनन्न कार्व्यशामा चंडकविनाकृत्वा आसीद्॥ रामचंद्रेण कृ
तबभूव॥ कीदृशेन कविनाकः ब्रह्मणाचुः शिवः अः विष्णुः अः वायुः अः अग्निः
अस्मूर्यैः तेविधंते आराधनीयत्वेनयस्यतेनपुनः केनपुरुषोत्तमद्विजः तस्य
सुतः जनार्दनस्तस्य दर्शनेनज्येष्ठेनसुतेनराधिकानहृदयशोकदाराधि
काहृदयदुःखनाशकोकिलीवमः चंडश्च अः विष्णुश्च अः वायुश्च अस्यति॥१३॥
द्वि २ ॥१३ तिविशीर्णमिति असौमधुश्चंद्रः कामश्चतेषांवायत प्रापकर्णनियत्वेन तद्
राधिकाहृदयशोकदमासीत्॥१४॥ ॥इतिराधिकाकाव्यटीप्पणंसमा
प्तमिति॥ वासुदेवेन लागमत्॥

21

पु० ५

श्रीमालैवंडकर उत्पनामा वीश्वेदेवभट्ट स्येदं पुस्तकं ॥

K K S U L
RAMTEK
441 106
M-1689
Dist. Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=23.09.20 14:29
,TRANSFERRED=2020/09/23 at 14:32:17
,PAGES=22
,TYPE=STD
,NAME=S0003668
,Book Name=M-1689-RADHIKA VINOD
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection